

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи ДВНЗ «УжНУ»
проф. Студеняк І.П.

І.П. Студеняк 2019 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету міжнародних відносин
проф. Палінчак М.М.

М.М. Палінчак 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ РЕГІОНІВ

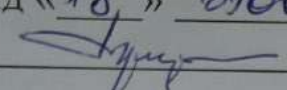
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Освітня програма	Міжнародні економічні відносини
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна співпраця регіонів здобувачів вищої освіти галузі знань 29 Міжнародні відносин спеціально Міжнародні економічні відносини освітньої програми Міжнародні економічні відносини.

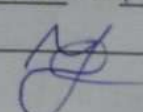
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

д.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин
Химинець В.В.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Міжнародних економічних відносин

протокол № 3 від «18» жовтня 2019 р.
Завідувач кафедри Приходько В.П.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин

протокол № 2 від «29» жовтня 2019 р.
Голова науково-методичної комісії Брензович К.С.

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	1	1
Кількість модулів - 4	Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3 самостійної роботи студента –6	1,2	1,2
	Лекції	
	30	10
Вид підсумкового контролю: контрольна робота	Практичні	
Форма підсумкового контролю: залік, екзамен	30	8

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувача ступеня доктора філософії в галузі міжнародних відносин за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» теоретичних та практичних знань про співробітництво регіонів на міжнародному рівні з акцентом на досвіді зовнішньоекономічного, євро регіонального і транскордонного міжнародного співробітництва регіонів, міжнародних програм транскордонної співпраці та партнерства, модернізації регіональної та муніципальної інфраструктури, що здійснюються у першу чергу країнами Європи, Європейського Союзу, Європейського Банку реконструкції та Розвитку і Європейського Інвестиційного Банку, Європейської Асоціації Вільної Торгівлі та Норвезького Фінансового механізму.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні **завдання**:

- ознайомлення з теоретичними засадами міжнародного співробітництва регіонів;
- розгляд нормативно-правової та договірної бази міжнародного співробітництва регіонів;
- ознайомлення з актуальним станом міжнародного співробітництва регіонів України;
- поглиблений порівняльний аналіз прикордонної торгівлі, малого прикордонного руху та буденних укладів повсякденності учасників міжрегіональної співпраці на основі транскордонної та євро регіональної статистики і соціології,
- вивчення результативних практик усунення транскордонних асиметрій, перехід економіки суб'єктів міжнародної співпраці регіонів на вищі параметри еко-сталого розвитку та якості життя;
- прогонування та моделювання перспектив міжнародного співробітництва регіонів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

ФК1 Грунтовні знання процесів в сфері міжнародних економічних відносин та розуміння тенденцій розвитку світового господарства; спеціальні знання в області обраного дослідження в поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної області дослідження

ФК3 Управління інформаційною базою дослідження. Вміння вести пошук, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел, документів та текстів для вивчення визначеної проблеми

ФК4 Вміння користуватися ресурсами, в тому числі електронними, що доступні та корисні для виконання дослідження в спеціальній області міжнародних економічних відносин та суміжних областях

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни ««Глобальна макроекономічна політика»» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК.06. Міжнародні економічні відносини та світова економіка (загальний курс кафедри)

ОК. 02 Теорія та методологія класичної та сучасної філософії

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародні економічні відносини», вивчення навчальної дисципліни «Глобальна макроекономічна політика» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання (ПРН)	Шифр ПРН
Знання сутності та основних форм міжнародних економічних відносин, еволюції та факторів їх розвитку в ретроспективі від виникнення найстаріших їх форм - до сучасності, розуміння об'єктивних передумов функціонування та розвитку сучасних форм міжнародних економічних відносин; знання основних принципів та законів розвитку міжнародних економічних відносин, вміння аналізувати та прогнозувати роль та місце України в сучасних міжнародних економічних відносинах;	ПРН 1.5.
Розуміння сутності поняття “світова економіка”, еволюції її становлення та розвитку та основ формування економічної моделі світу в умовах поглиблення міжнародного поділу праці та посилення глобалізаційних процесів; знання суб'єктної та галузевої будови глобальної економіки, основних рис та особливостей її транснаціоналізації;	ПРН 1.6.
Знання теоретичних основ міжнародного співробітництва на регіональному рівні, головних ознак євро регіонів як форми транскордонного співробітництва та факторів, що визначають їх формування і розвиток, розуміння принципів інституційного забезпечення транскордонного співробітництва, правових основ реалізації міжнародного співробітництва регіонів Європейського Союзу, вміння аналізувати рівень залучення України у транскордонну співпрацю, узагальнювати позитивний досвід такої співпраці та робити висновки щодо впливу транскордонного співробітництва на поглиблення міжкраїнних зв'язків загалом та соціально-економічний розвиток прикордонних територій зокрема.	ПРН 1.8.
Уміння формулювати наукову проблему з огляду на стан її наукової розробки та сучасні наукові тенденції.	ПРН 2.5.
Формулювати робочі гіпотези та моделі досліджуваної проблеми.	ПРН 2.6.
Аналізувати наукові праці в галузі міжнародних відносин, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання.	ПРН 2.7.
Здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.	ПРН 2.8.
Визначати інформаційну цінність джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.	ПРН 2.9.
Вести спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі міжнародних відносин.	ПРН 3.2
Уміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.	ПРН 3.5
Ініціювати наукові та інноваційні комплексні проекти в галузі міжнародних	ПРН 4.1.

економічних відносин, лідерство та автономність під час їх реалізації.	
Самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень.	ПРН 4.3.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни « Міжнародна співпраця регіонів»

Знати:

- сутність поняття «транскордонне співробітництво»;
- теоретичні засади взаємодії регіонів на міжнародному рівні;
- місце і сутність поняття «єврорегіон» у понятійному апараті регіональної політики та міжнародних економічних відносин;
- головні ознаки та особливості єврорегіонів;
- основні фактори розвитку спільних структур транскордонного співробітництва;
- основні етапи розвитку Європейського Союзу та Європи регіонів
- інституційне забезпечення транскордонного співробітництва;
- роль і місце регіонів України у міжнародній співпраці з ЄС.

Вміти:

- аналізувати основні фактори розвитку міжнародної співпраці на рівні регіонів;
- характеризувати правове та інституційне забезпечення розвитку єврорегіонів;
- характеризувати еволюцію транскордонного співробітництва України з ЄС;
- аналізувати трансформацію регіональної політики ЄС в процесі його розширення;
- робити висновки щодо існуючого європейського досвіду реалізації транскордонного співробітництва та його впливу на соціально-економічний розвиток прикордонних територій.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- екзамен;
- залік;
- тести;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: опитування, тестування, підготування презентацій та есе.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік, екзамен (усний).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
7	7	7	7	7	7	8		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
8	8	8	8	9	9		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача	Модуль 1	Модуль2
Практичні заняття	30	30
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	5	5
Презентація	5	5
Реферат	5	5
Есе	5	5
Модульна контрольна робота	50	50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з трьох завдань: тестів (10 тестів з 5 варіантами відповіді), описового завдання за програмним матеріалом та задачі. Тести оцінюються в 10 балів (1 бал за правильну відповідь на тест), описове завдання – 20 балів, задача - 20.

Для отримання максимальної кількості балів за описове завдання студент повинен: повністю, однак лаконічно дати відповідь на поставлене питання, розкрити термінологію, охарактеризувати сутність проблеми, її наслідки та шляхи вирішення.

Задача вважається вирішеною і оцінюється у 20 балів, якщо студент здійснив усі необхідні розрахунки і визначив усі поставлені у завданні показники.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Контроль знань здійснюється за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, тобто за рейтинговою накопичувальною системою у відповідності з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.03.2012 р. № 384 та відповідним наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 15.10.2012 за №234/01-03.

Загальні критерії оцінювання знань

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS
	Для екзамену, курсової роботи, практики	Для заліку	
90 -100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Міжнародна співпраця регіонів: сутність, фактори, форми та показники оцінювання.

Тема 2. Нормативно-правове та договірне регулювання міжнародного співробітництва регіонів.

Тема 3. Європейська регіональна політика: сутність, принципи, цілі.

Тема 4. Європейська політика сусідства : сутність, принципи, цілі.

Тема 5. Інституційне середовище стимулювання розвитку міжнародного співробітництва регіонів .

Тема 6. Інструменти стимулювання міжнародного співробітництва регіонів .

Тема 7. “Трьохкордоння”: кордони та прикордонна інфраструктура (на прикладі суміжних регіонів України, Угорщини, Словаччини –України, Угорщини, Румунії – України, Словаччини, Польщі)

Модуль 2

Тема 1. Сучасний стан та тенденції міжнародної співпраці регіонів України.

Тема 2. Особливості регіонального співробітництва України в контексті європейської політики сусідства.

Тема 6. Стратегічні пріоритети міжнародного співробітництва регіонів України.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна ф.н.						Заочна ф.н.					
	усього	лекції	практ.	Лаб.	Інд. робота	СР	усього	лекції	практ.	Лаб.	Інд. робота	СР
1-й семестр												
Модуль 1												
Тема 1. Міжнародна співпраця регіонів: сутність, фактори, форми та показники оцінювання.	14	2	2	-	-	10	12	2	-	-	-	10
Тема 2. Нормативно-правове та договірне регулювання міжнародного співробітництва регіонів.	14	2	2	-	-	10	12	-	2	-	-	10
Тема 3. Європейська регіональна політика: сутність, принципи, цілі.	9	2	2	-	-	5	12	2	-	-	-	10
Тема 4. Європейська політика сусідства: сутність, принципи, цілі.	9	2	2	-	-	5	12	-	2	-	-	10
Тема 5. Інституційне середовище стимулювання розвитку міжнародного співробітництва регіонів .	14	2	2	-	-	10	12	2	-	-	-	10
Тема 6. Інструменти стимулювання міжнародного співробітництва регіонів .	14	2	2	-	-	10	15	-	-	-	-	15
Тема 7. “Трьохкордоння”: кордони та прикордонна інфраструктура (на прикладі суміжних регіонів України, Угорщини, Словаччини – України, Угорщини, Румунії – України, Словаччини, Польщі)	14	2	2	-	-	10	15	-	-	-	-	15
Модульна контрольна робота	2	2		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього за модулем	90	16	14	-	-	60	90	6	4	-	-	80
2-й семестр												
Модуль 2												

Тема 1. Сучасний стан та тенденції міжнародної співпраці регіонів України.	16	2	4	-	-	10	14	2	-	-	-	12
Тема 2. Особливості регіонального співробітництва України в контексті європейської політики сусідства.	16	2	4	-	-	10	12	-	2	-	-	10
Тема 3. Особливості функціонування Європейського об'єднання територіального співробітництва «Тиса».	14	2	2	-	-	10	17	-	2	-	-	15
Тема 4. Спільні підприємства в економіці транскордонних регіонів України та країн-членів ЄС.	14	2	2	-	-	10	17	2	-	-	-	15
Тема 5. Актуальні проблеми міжнародного, транскордонного та прикордонного співробітництва регіонів України.	14	2	2	-	-	10	15	-	-	-	-	15
Тема 6. Стратегічні пріоритети міжнародного співробітництва регіонів України.	14	2	2	-	-	10	15	-	-	-	-	15
Модульна контрольна робота	2	2		-	-	-	-	-	-	-	-	--
Всього за модуль	90	14	16	-	-	60	90	4	4	-	-	82
Разом за курсом	180	30	30	-	-	120	180	10	8	-	-	162

6.3 Теми практичних занять

Назва	Кількість годин	
	денна	заочна
Модуль 1		
Тема 1. Міжнародна співпраця регіонів: сутність, фактори, форми та показники оцінювання.	2	-
Тема 2. Нормативно-правове та договірне регулювання міжнародного співробітництва регіонів.	2	-
Тема 3. Європейська регіональна політика: сутність, принципи, цілі.	2	-
Тема 4. Європейська політика сусідства: сутність, принципи, цілі.	2	2
Тема 5. Інституційне середовище стимулювання розвитку міжнародного співробітництва регіонів.	2	2
Тема 6. Інструменти стимулювання міжнародного співробітництва регіонів.	2	2
Тема 7. “Трьохкордоння”: кордони та прикордонна інфраструктура (на прикладі суміжних регіонів України, Угорщини, Словаччини –України, Угорщини, Румунії – України, Словаччини, Польщі)	2	-

Модуль2		
Тема 1. Сучасний стан та тенденції міжнародної співпраці регіонів України.	4	2
Тема 2. Особливості регіонального співробітництва України в контексті європейської політики сусідства.	4	
Тема 3. Особливості функціонування Європейського об'єднання територіального співробітництва «Тиса».	2	-
Тема 4. Спільні підприємства в економіці регіонів України.	2	-
Тема 5. Актуальні проблеми міжнародного, транскордонного та прикордонного співробітництва регіонів України.	2	-
Тема 6. Стратегічні пріоритети міжнародного співробітництва регіонів України.	2	-
Разом	30	8

6.4 Самостійна робота

Назва	Кількість годин	
	денна	заочна
Модуль 1		
Тема 1. Міжнародна співпраця регіонів: сутність, фактори, форми та показники оцінювання.	10	14
Тема 2. Нормативно-правове та договірне регулювання міжнародного співробітництва регіонів.	10	14
Тема 3. Європейська регіональна політика: сутність, принципи, цілі.	5	14
Тема 4. Європейська політика сусідства: сутність, принципи, цілі.	5	10
Тема 5. Інституційне середовище стимулювання розвитку міжнародного співробітництва регіонів.	10	10
Тема 6. Інструменти стимулювання міжнародного співробітництва регіонів.	10	10
Тема 7. “Трьохкордоння”: кордони та прикордонна інфраструктура (на прикладі суміжних регіонів України, Угорщини, Словаччини –України, Угорщини, Румунії – України, Словаччини, Польщі)	10	14
Модуль 2		
Тема 1. Сучасний стан та тенденції міжнародної співпраці регіонів України.	10	10
Тема 2. Особливості регіонального співробітництва України в контексті європейської політики сусідства.	10	10
Тема 3. Особливості функціонування Європейського об'єднання територіального співробітництва «Тиса».	10	14
Тема 4. Спільні підприємства, малий та середній бізнес в економіці транскордонних регіонів України.	10	14
Тема 5. Актуальні проблеми міжнародного, транскордонного та прикордонного співробітництва регіонів України.	10	12
Тема 6. Стратегічні пріоритети міжнародного співробітництва регіонів України.	10	14
Разом	120	160

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Мультимедійне обладнання для презентацій лекційного матеріалу та самостійних презентацій здобувачів.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бутко М. П. Регіональні особливості економічної трансформації в перехідній економіці / М. П. Бутко. – К. : Знання України, 2005. – 476 с.
2. Континентальні і регіональні об'єднання політико-економічної співпраці та Україна: Монографія / Я. Голоніч, В. Приходько, В. Химинець, О. Єгорова, П. Копінець, П. Матішак, М. Мачкінова, М. Нікел та ін. – Ужгород: РІК-У, 2018.- [Серія «Кафедральна бібліотека . Міжнародні економічні відносини». Випуск 7.]
3. Транскордонне співробітництво у Карпатському (Центрально-Східному) регіоні Європи: процеси трансформації : Монографія / Я. Голоніч, В. Химинець, В. Приходько, О. Єгорова, М. Мачкінова, П. Копінець, П. Матішак, М. Нікел. – Ужгород: РІК-У, 2018. – 176с. – [Серія «Кафедральна бібліотека. Міжнародні економічні відносини». Випуск 6].
4. Химинець В.В. Розвиток партнерських зв'язків між університетами Карпатського євро регіону для спільного наукового дослідження в галузі охорони навколишнього природного середовища / В.В.Химинець // 5. Економічні, політичні та культурологічні аспекти європейської інтеграції України в умовах нових глобалізаційних викликів: матеріали доповідей Міжнародної науково- практичної конференції (м. Ужгород, 16-17 квітня 2018 року. – Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – С. 191-193.
5. С. Устич, В. Приходько (у співавторстві). Практичні рекомендації вищим керівним інституціям Європейського Союзу, органам державного управління та місцевого самоврядування, громадським організаціям щодо ефективної імплементації північного досвіду транскордонного співробітництва. – Ужгород: ІТС, 2017. – 8 с.)
6. С. Устич, В. Приходько, (у співавторстві). Посібник з емпіричного соціологічного дослідження словацько-українського транскордонного співробітництва. – Ужгород: ІТС, 2017. – 88 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/18255>

Додаткова

1. Вишлова-Пилева І. І. Територіальні кластери як інструмент підвищення ефективності регіонального управління: зарубіжний досвід / І.І. Вишлова-Пилева // Кластери як інструмент регіонального розвитку : матеріали науково- практичного семінару (м.

Феодосія, 16–20 липня 2012 р.) / За ред. проф. В.В. Мамонової. – Х. : ХарПІ НАДУ, 2012. – С. 22-2.

2. Мікула Н. А. Пріоритети створення інноваційно-інвестиційних транскордонних кластерів та промислових зон у західних регіонах України: Аналітична записка до Адміністрації Президента України / Н. А. Мікула. – Режим доступу : <http://www.niss.lviv.ua/file/2011.03.173222.pdf>.

3. Prykhodko, Volodymyr . Economic environment of the border region // Supporting the Euro-Atlantic integration of Ukraine through the example of Transcarpathia: materials of international conferences. The team of authors / IOTS TISA. Materials of international conferences. – Ужгород, ТОВ "PIK-Y", 2018. -326 pp.- P.297-305 [Electronic resource]. - Access mode : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/19821>

4. Чернишова Л. О. Особливості залучення та стимулювання іноземного інвестування в Україні / Л. О. Чернишова, В. В. Сазанова // Бізнес Інформ. – 2013. - № 2. – С. 87-90.

Інтернет-ресурси:

1.Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/>

2.Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України [.Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/>

3.European Regional Development Fund. –[Електронний ресурс] Режим доступу: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/erdf/.

4.Regional and Urban Policy. –[Електронний ресурс] Режим доступу: https://ec.europa.eu/info/departments/regional-and-urban-policy_en